

Dabas aizsardzības
pārvalde

Informācija par Eiropas nozīmes aizsargājamo biotopu kartēšanu

Gunta Gabrāne, Dabas aizsardzības pārvaldes
Ģenerāldirektors vietniece dabas aizsardzības
jomā

07.12.2016.
Rīga

Dabas aizsardzības
pārvalde

Jēdzienu vienkāršoti skaidrojumi

Biotops = biotopu kartēšanas kontekstā ar šo jēdzienu tiek saprasti Eiropas Savienības nozīmes aizsargājамie biotopi (daļēji ietver/pārklājas ar Latvijas īpaši aizsargājamajiem biotopiem)

Kartēšana = dabas vērtību apzināšana, veicot apsekojumu dabā un uz kartēm poligonu veidā atzīmējot biotopus, kas atbilst noteiktiem kritērijiem, kā arī par katru poligonu jeb biotopa atradni aizpildot anketu

Dabas aizsardzības
pārvalde

Biotopu kartēšanas pamatojums

- Eiropas Padomes direktīvas Nr. 92/43/EEK un Padomes direktīvas Nr. 2009/147/EK noteikto prasību izpilde.
- Biotopu kartēšana ļautu precīzāk atspoguļot situāciju direktīvu ieviešanas ziņojumos Eiropas Komisijai.
- Precīzi un aktuāli dati par biotopu daudzumu un kvalitāti ļautu labāk sabalansēt dabas aizsardzību un tautsaimniecības attīstību, tai skaitā sniegtu pamatojumu turpmākai bioloģiskās daudzveidības aizsardzības pasākumu realizācijai, ļautu izvērtēt izveidotā N2000 tīkla pamatotību, pamatojums robežu precizēšanai.
- Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programmas pilnveide.

3

Dabas aizsardzības
pārvalde

Kas vēl nosaka nepieciešamību veikt biotopu kartēšanu?

- Vides politikas pamatnostādnes 2014.–2020. gadam (VPP2020)
 - Politikas rezultāts (C2) - pilnveidots ES nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju *Natura 2000* tīkls, balstoties uz sugu un biotopu izplatības kartēšanu, kā arī ņemot vērā jaunāko zinātnisko pētījumu un regulāra monitoringa datus
- 2015.gada 3.novembra Informatīvais ziņojums "Par pasākumiem aizsargājamo biotopu izplatības un kvalitātes apzināšanai"

4

Dabas aizsardzības
pārvalde

Ministru kabineta 2016. gada 8. marta noteikumi Nr. 150 «Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 5.4.2. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt vides monitoringa un kontroles sistēmas attīstību un savlaicīgu vides risku novēršanu, kā arī sabiedrības līdzdalību vides pārvaldībā" 5.4.2.1. pasākuma "Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un ekosistēmu aizsardzības priekšnoteikumi" īstenošanas noteikumi» paredz:

- ✓ Veikt ES nozīmes biotopu kartēšanu visā valstī, iegūtās informācijas analīzi un sagatavot vērtējumu par biotopu izplatību un kvalitāti valstī;
- ✓ Izstrādāt vismaz 20 ĪADT dabas aizsardzības plānus;
- ✓ Izstrādāt vismaz 5 sugu aizsardzības plānus

5

Dabas aizsardzības
pārvalde

Biotopu kartēšanas nosacījumi

«Kartēšanas metodika» (22.07.2016. apstiprināta ar VARAM rīkojumu pēc saskaņošanas ar ZM):

http://www.daba.gov.lv/upload/File/DOC/BIOTOPI_met_160722.pdf

Dokumentā ietverts:

- darbu organizēšanas apraksts;
- vispārīgi norādījumi ekspertiem;
- dabā apsekojamo un neapsekojamo teritoriju atlases principi;
- kārtība, kādā pašvaldības un zemes īpašnieki (tiesiskie valdītāji) tiks informēti par ES nozīmes biotopu izplatības un kvalitātes apzināšanas uzsākšanu un iegūtajiem rezultātiem;
- ES nozīmes biotopu izplatības un kvalitātes apzināšanas darbu kvalitātes kontroles mehānisms;
- ES nozīmes biotopu inventarizācijas anketas un norādījumi to aizpildīšanai;
- Precizēti ES nozīmes biotopu apraksti

6

Dabas aizsardzības
pārvalde

ES nozīmes biotopu izplatības un kvalitātes apzināšanas mērķi, kas noteikti Metodikā:

1. Iegūt informāciju par ES nozīmes biotopu izplatību un stāvokli valstī kopumā;
2. Iegūt informāciju par retām un aizsargājamām sugām, citām dabas vērtībām (piem., dižkoki), invazīvo sugu izplatību valstī u.c. fona informāciju atkarībā no biotopu apzināšanā iesaistīto ekspertu specializācijas un to sniegtās papildus informācijas;
3. Aktualizēt informāciju par bioloģiski vērtīgo zālāju stāvokli un veicināt to apsaimniekošanu;
4. Veikt informācijas par ES nozīmes biotopu izplatību un kvalitāti analīzi un precizēt biotopu aizsardzības mērķus;
5. Balstoties uz kartēšanas rezultātiem pārskatīt bioloģiskās daudzveidības monitoringa programmu.

7

Dabas aizsardzības
pārvalde

Principi, kas jāievēro, veicot biotopu kartēšanu

1. Biotopu kartēšana tiek veikta visā valsts teritorijā līdz 2019.gada 31. decembrim;
2. Biotopu kartēšana tiek veikta pēc zinātniski pamatotiem kritērijiem;
3. Biotopu kartēšanas darbu organizēšanai tiek izmantota visa valsts institūcijās un uzņēmumos uzkrātā informācija par zemes izmantošanas veidiem, kas pieejama ģeotelpiski;
4. Informācija tiek ievietota dabas datu pārvaldības sistēmā Ozols un ir pieejama zemes īpašniekiem (tiesiskajiem valdītājiem) un citu valsts informācijas sistēmu lietotājiem saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts informācijas sistēmu izveidošanu un datu apmaiņu starp tām.

8

Dabas aizsardzības
pārvalde

Principi, kas jāievēro, veicot biotopu kartēšanu

1. Labvēlīgas aizsardzības nodrošināšanai nepieciešamā platība tiek noteikta atbilstoši Eiropas Komisijas 1997.gada 18.novembra vadlīnijās Hab.97/2, rev.4 minētajiem principiem.
2. Saimnieciskās darbības ierobežojumi tiek noteikti tikai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vai mikroliegumu izveidošanu atbilstoši biotopu aizsardzības mērķiem un to ekoloģiskām prasībām;
3. meža un ar mežu saistīto sugu un biotopu aizsardzībai izveidoto teritoriju platība un saimnieciskās darbības ierobežojumi tiek noteikti tādā apjomā, kas nesamazina meža audzēšanai un

9

Dabas aizsardzības
pārvalde

Kas tiek darīts šobrīd?

- Iepirkumi;
- Sarunu procedūra, lai nodrošinātu licences, datu drošību un datu analīzes programmas dabas datu pārvaldības sistēmai «Ozols»;
- Dažādu institūciju datu apkopošana, sakārtošana un precizēšana, lai ekspertu darbs dabā tiktu labāk saplānots un atbilstu metodikā noteiktajiem kritērijiem;
- Zemes īpašumu vienību atlase, lai darbu veicējs pirms kartēšanas varētu informēt tos zemes īpašniekus, kuru īpašumos paredzēta biotopu kartēšana
- Komunikācijas vadlīnijas ekspertiem, plānots veikt visu sertificēto ekspertu apmācību par komunikāciju ar zemes īpašniekiem
- Anketu datu bāzes pilnveide sadarbībā ar LVM

1
0

Dabas aizsardzības
pārvalde

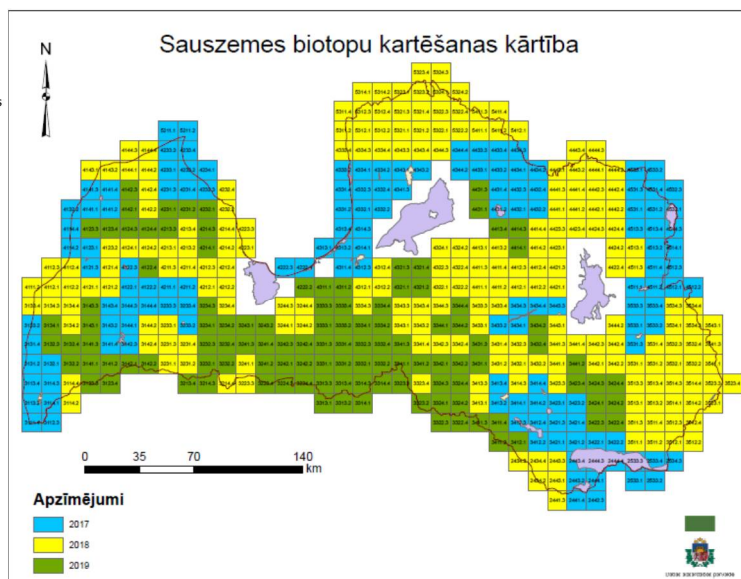
Biotopu kartēšanas process īsumā

1. Jāapzina 60 ES nozīmes biotopu veidi, 3 no tiem Latvijā līdz šim nav tikuši atsevišķi izdalīti, lai gan ir Boreālā reģiona biotopi;
2. Valsts teritorijas sadalīšana 495 kvadrātos un apsekošana, par pamatu izmantojot «kartēšanas slāni».
3. Eksperti veic apsekojumu dabā, novelkot biotopa robežas un par katru biotopu aizpildot anketu, kurā fiksē biotopa struktūras, funkciju un procesu indikatorus, ietekmes un draudus, kā arī norādot nepieciešamos apsaimniekošanas pasākumus.
4. Kvalitātes kontrole, tai skaitā kontrole dabā 10% gadījumu, ietverot arī apsekojumu atbilstoši sūdzībām vai iebildumiem.
5. Iepirkuma tehniskajā specifikācijā paredzam, ka darbu veicējiem jānodrošina nepārtraukta «Track Log» funkcija GPS ierīcēs, kas automātiski tiek pārraidīta uz DAP serveri – t.i., papildus ekspertu darba kvalitātes kontrole.

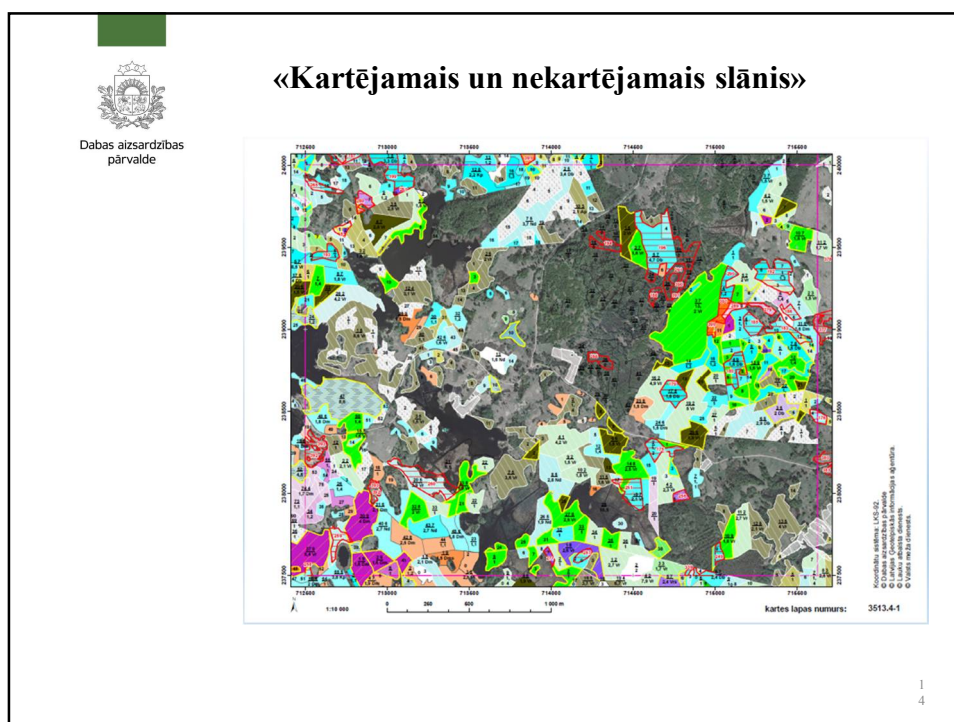
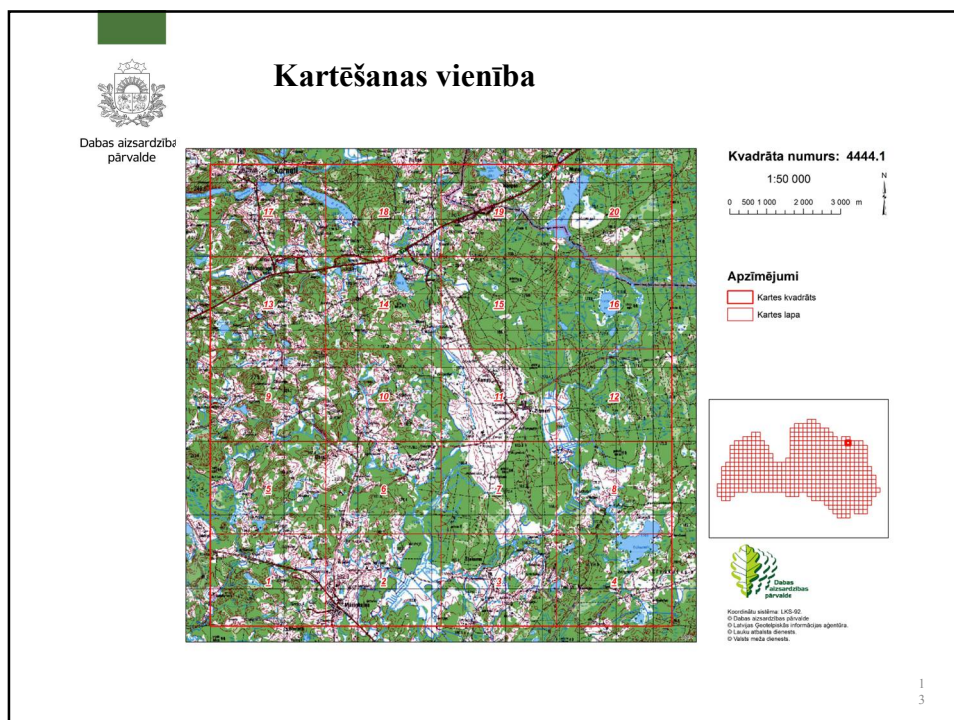
1
1

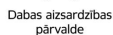

Dabas aizsardzības
pārvalde

1
2

[illegible]

Zema – atbilst minimālajiem biotopam izvirzītajiem kritērijiem, var būt sastopamas lietussarga un indikatorsugas, var būt nelabvēlīgās sugas, ir pazīmes, kas liecina par biotopa kvalitātes pazemināšanos ārējo faktoru ietekmē.

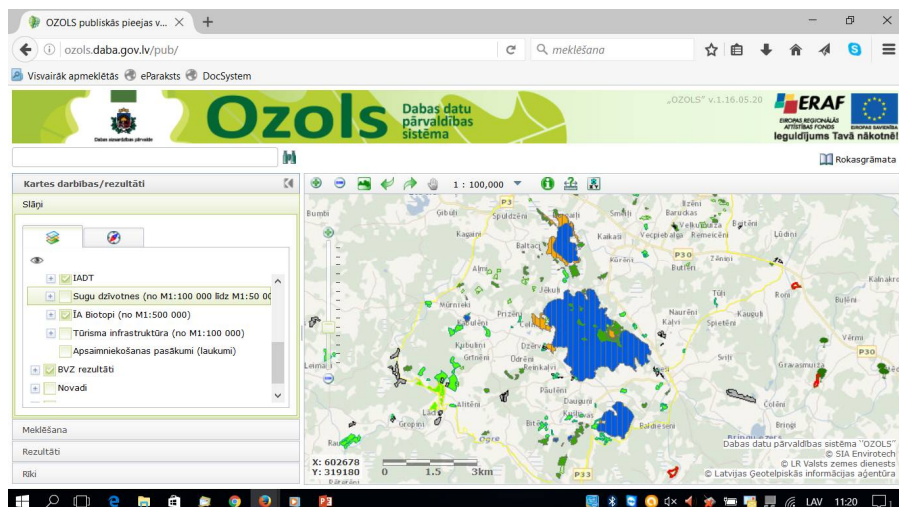
Dabas aizsardzības
pārvalde

Kur redzēt rezultātus?

www.daba.gov.lv - -> Dati - -> Dabas datu pārvaldības
sistēma Ozols

Dabas aizsardzības
pārvalde

*Jautājumi, papildus informācija – Dabas
aizsardzības pārvaldē*

Gunta.Gabrane@daba.gov.lv

Tel.29123431

Gita.Strode@daba.gov.lv;

Tel.29455010